

Sprawozdanie z realizacji w 2020 r. Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2017-2020

Gmina Kędzierzyn-Koźle zaspokajając zbiorowe potrzeby wspólnoty, a w szczególności obszar kultury, zgodnie z art. 87 ustawy (zwanej dalej ustawą) z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 282 z późn. zm.) zatwierdziła **Gminny Program Opieki nad Zabytkami miasta Kędzierzyn-Koźle na lata 2017-2020** (zwany dalej Programem). Powyższe nastąpiło na mocy Uchwały Nr XLVI/430/17 Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle podjętej dnia 31 sierpnia 2017 r. i ogłoszonej w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego z 2017 r. pod poz. 2294.

Większość zabytków potrzebuje stałego inwestowania i dokonywania remontów, które uwidocznia ich wartość historyczną, artystyczną lub naukową oraz zabezpieczą zabytek i powstrzymają proces jego degradacji. Jak co roku Gmina Kędzierzyn-Koźle dążyła do zabezpieczenia stanu zachowania zabytków przedstawiających dużą wartość historyczną, będących jej własnością.

W 2020 r. wykonano prace przy obiektach zabytkowych, takie jak:

- dokonano remontu budynku Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle przy ul. Władysława Planetorza 2: remont pomieszczeń biurowych na parterze, renowacja drzwi wejściowych bocznych do budynku, remont pomieszczeń biurowych na I piętrze,
- dokonano remontu budynku Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle przy ul. Grzegorza Piramowicza 32: remont dachu $\frac{1}{4}$ od strony parkingu, remont posadzki w pomieszczeniu 146 (BIO), klimatyzacja na I piętrze,
- dokonano remontu budynku Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle przy ul. Władysława Planetorza 2: remont pomieszczeń biurowych na I piętrze – etap II, remont pomieszczeń biurowych na I piętrze – etap III, remont dachu na garażach.

Zintensyfikowane zostały starania o uzyskanie zewnętrznych środków finansowania. Złożony został wniosek o dofinansowanie „Partnerstwo na rzecz ochrony różnorodności biologicznej Gminy Kędzierzyn-Koźle, Gminy Ujazd oraz Nadleśnictwa Kędzierzyn – Etap II – obejmujące m.in. nasadzenia zieleni na terenie zabytkowego parku w Koźlu „Planty”. Wartość dofinansowania dla Gminy Kędzierzyn-Koźle wyniosła 3.831.618,50 zł.

Do końca roku 2020 na pielęgnację, wycinki oraz zabezpieczanie drzew w 2 parkach zabytkowych, na terenie Filii Obozu KL Auschwitz wydatkowano kwotę 65 596 złotych, a na utrzymanie cmentarza Armii Radzieckiej wydatkowano kwotę 12 859,93 zł. Za wykonanie projektu nasadzeń na zabytkowych Plantach Koźła wydatkowano kwotę 62 000 zł, a za wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej zabytkowych Plant Koźła wydatkowano kwotę 30 504 zł.

W 2020 r. prowadzone były prace związane z aktualizacją Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla miasta Kędzierzyn-Koźle. Opracowany został plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych dla Muzeum Ziemi Kozielskiej.

W pierwszym półroczu 2020 r. Muzeum Ziemi Kozielskiej w organizacji pozyskało
a) w drodze darowizny:

- kolekcję Pamiątek po księdzu Ludwiku Rutynie,
- dwa żelazka elektryczne z połowy XX w.

b) w drodze kupna:

- zbiór lokalnych dokumentów budowlanych.

W pierwszym półroczu 2020 r. w Muzeum Ziemi Kozielskiej przeprowadzona została kontrola Archiwum Państwowego w Opolu, którego audytor potwierdził wysoki poziom kultury archiwistycznej instytucji i zapowiedział włączenie Muzeum Ziemi Kozielskiej do elitarnego grona instytucji wzorcowych. W ramach realizacji zaleceń pokontrolnych zakupiono specjalistyczną szafę do przechowywania archiwum zakładowego.

Zadania mające na celu podniesienie świadomości społecznej w aspekcie ochrony i popularyzacji dziedzictwa kulturowego realizowane były przede wszystkim w ramach szeroko pojmowanej edukacji dorosłych, dzieci i młodzieży. Odbiorcy zapoznawani byli z historią miasta oraz dziedzictwem materialnym i sposobami jego ochrony.

Działania w zakresie promocji, edukacji i popularyzacji dziedzictwa kulturowego organizowane były m.in. przez Miejską Bibliotekę Publiczną, Miejski Ośrodek Kultury, szkoły i przedszkola, Muzeum Ziemi Kozielskiej w organizacji.

Wydział Strategii, Rozwoju i Środków Pomocowych wspierał wnioskowanie, realizację oraz rozliczenie projektów realizowanych przez jednostki organizacyjne gminy: szkoły i przedszkola w ramach Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Pradziad. Projekty te opierały się o współpracę polskich i czeskich placówek. W Kędzierzynie-Koźlu odbywały się wizyty uczestników projektu z Czech (dzieci i młodzieży) oraz nauczycieli i dyrektorów partnerskich placówek. Uczestnicy projektów w ramach wycieczek oraz różnorodnych zajęć tematycznych zapoznawani byli z lokalnymi tradycjami oraz dziedzictwem kulturowym miasta. Projektem tym w 2020 r. był projekt „Spotkajmy się” realizowany przez PSP5. Wartość projektu wynosiła 17.029,00 EUR. Dofinansowanie wyniosło 15.326,10 EUR (procentowy udział dofinansowania: 90%).

W ramach działania „organizowanie i wspieranie realizacji konkursów, wystaw, seminariów i innych działań propagujących wiedzę o historii i kulturze materialnej miasta” Wydział Strategii, Rozwoju i Środków Pomocowych zrealizował projekt „Szlakiem zabytków polsko-czeskiego pogranicza: wykonanie przystani kajakowej w Sławięcicach (Partner projektu: Krnov)”. Wartość projektu wynosiła 44 011,79 EUR. Dofinansowanie wyniosło 31.764,70 EUR (procentowy udział dofinansowania: 62,80%).

W 2020 roku odbył się Festiwal Mikołaja z Koźła, dedykowany obchodom 600-lecia obrazu Matki Boskiej, umieszczonego w kościele pw. Św. Zygmunta i św. Jadwigi Śląskiej.

Z tej okazji zorganizowane zostało sympozjum naukowe. Łączny koszt organizacji koncertów wyniósł ok. 30 000 zł.

Rok 2020 był rokiem pandemii, mimo to organizacje pozarządowe podjęły trud realizacji projektów w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji, szczególnie w II półroczu, ale na dużo mniejszą skalę. Udział publiczności, z uwagi na obostrzenia sanitarne był bardzo ograniczony.

Powołana w 2017 r. Rada ds. ochrony zabytków dalej pełniła funkcję organu opiniodawczo-doradczego Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle w sprawach z zakresu:

- opiniowania projektów aktów prawnych organów gminy, zawierających uregulowania lub określające działania związane z ochroną zabytków położonych na terenie miasta Kędzierzyn-Koźle,
- zgłaszania wniosków i propozycji działań, mających na celu trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie,
- zgłaszania propozycji działań promocyjnych i edukacyjnych związanych z ochroną zabytków,
- podejmowania innych działań na rzecz ochrony zabytków w Kędzierzynie-Koźlu.

Zaaplikowany został wniosek o wartości zadania 4 506 399 zł, który realizowany ma być między IV kwartałem 2021 r. a I kwartałem 2024 roku, o nazwie „Dugnad” w Kędzierzynie-Koźlu. Integracja mieszkańców oraz odbudowa relacji sąsiedzkich jako podstawa rozwoju lokalnego w ramach działania pod nazwą „Rewitalizacja przestrzeni miejskiej – atrakcyjny kwartał śródmiejski gwarantem budowania marki miasta”. Działanie polegać będzie na utworzeniu w centrum miasta nowej atrakcyjnej przestrzeni łączącej funkcje ulicy, deptaku, parkingu i miejsca spotkań mieszkańców – dającej impuls do rozwoju lokalnej małej przedsiębiorczości oraz podnoszącej jakość walorów mieszkaniowych wokół zmodernizowanej przestrzeni. W ramach działania planuje się rewitalizację ul. Głowackiego (uspokojenie ruchu kołowego, utworzenie deptaku i miejsca integracji mieszkańców, wykonanie małej architektury oraz uzupełnienie zieleni (woonerf)). W efekcie zrewitalizowana zostanie przestrzeń publiczna w centrum miasta, na długości ok. 225 m i szerokości 13 m. Przestrzeń będzie dostępna dla osób niepełnosprawnych. Rewitalizacja dotyczyć będzie obszaru objętego strefą B ochrony konserwatorskiej, w której zlokalizowane są obiekty wpisane do rejestru zabytków, jak i włączone do gminnej ewidencji zabytków.

W 2020 roku Rady Miasta podjęła uchwałę w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku, poszerzającą grono beneficjentów o właścicieli zabytków znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, a tym samym dającą impuls do podejmowania inicjatyw inwestycyjnych dla ich trwałego zachowania. Do tej pory dotacja mogła być udzielana tylko na zabytki wpisane do rejestru zabytków.

PREZYDENT MIASTA

Sabina Nowosielska